

MUZEUL NAȚIONAL AL ȚĂRANULUI ROMÂN

București, 17 decembrie 2013

Scrisoare deschisă adresată Domnului Prim-Ministru Victor Ponta

Stimate Domnule Prim-Ministru,

Am fost informat cu privire la existența unui proiect de hotărâre a Guvernului care ar face ca, într-o primă etapă, Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” să treacă în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și imobilul din Șoseaua Kiseleff nr. 3, care adăpostește Muzeul Național al Țăranului Român, în administrarea Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”. În etapa următoare, din câte am înțeles, ar urma ca, în termen de 90 de zile, Muzeul nostru să fie unificat cu Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, pierzându-și așadar, personalitatea juridică, iar toate bunurile culturale care sunt adăpostite în clădirea noastră și expoziția permanentă să fie găzduite în imobilul muzeului în aer liber din Parcul Herăstrău.

Vă rog să îmi permiteți, domnule Prim-Ministru, să expun foarte pe scurt motivele pentru care o asemenea decizie ar fi total inoportună. Nu am să discut, aici, situația colegilor noștri din Muzeul „Antipa”. Muzeul nostru, care a fost înființat în anul 1906, sub patronajul Regelui Carol I (al cărui nume l-a și purtat, din 1915, până în 1948) a fost găzduit în clădirea în care se află acum, de la bun început. Clădirea, proiectată, inițial, de arhitectul Nicolae Ghica – Budești și terminată de arhitectul Grigore Ionescu (și care, acum, este monument

istoric de importanță națională), a fost gândită, din capul locului, pentru a găzdui „Muzeul de Artă Națională”, inițiat de marele nostru muzeolog, istoric de artă și etnolog, Alexandru Tzigara – Samurcaș. Din păcate, cel mai mare muzeu al României, așa cum era în acel moment, a fost evacuat din clădire în 1953, pentru a găzdui Muzeul Lenin – Stalin, devenit, mai târziu, Muzeul de istorie a Partidului Comunist, care a ființat, până în decembrie 1989 în această clădire.

Între timp, Muzeul (rebotezat „de Artă Populară”) a fost, găzduit de Palatul Știrbey, de pe Calea Victoriei, până în anul 1978, când, prin decizia directă a lui Nicolae Ceaușescu, a fost desființat, prin unificare cu Muzeul Satului. Întregul patrimoniu al muzeului a fost înghesuit în niște condiții absolut improprii, Muzeul Satului, ca muzeu în aer liber, nefiind pregătit, în nici un fel, să primească acest patrimoniu și să îl îngrijească.

La începutul lunii februarie a anului 1990, după desființarea fostului muzeu al Partidului Comunist, Muzeul nostru s-a întors în sediul care îi era destinat. Pentru patrimoniul său, care numără peste 90.000 de obiecte, s-au construit depozite speciale adecvate patrimoniului etnologic, potrivit standardelor internaționale. Totodată, într-un timp foarte scurt, o echipă excepțională de etnologi, sociologi și artiști, condusă de marele pictor Horia Bernea, a realizat o expoziție permanentă remarcabilă, fapt care a fost recompensat cu cel mai important premiu în domeniul muzeelor, din Europa. Astfel, în 1996, Muzeul Țăranului a primit Premiul pentru Muzeul European al Anului, rămânând, până în ziua de astăzi, singura instituție muzeală din România care a primit această distincție.

Dacă s-ar da curs proiectului de hotărâre a Guvernului (care, oricum, în acest moment, nu respectă, în opina noastră) prevederile Legii muzeelor și colecțiilor nr. 311/2003 republicată, art. 18 și 34 și care nu a fost publicată pe pagina de internet a ministerului inițiator,

- s-ar desființa o instituție fundamentală pentru spiritualitatea românească, greșeală pe care a făcut-o (atunci, cu vădită intenție) numai regimul comunist,
- s-ar distruge o expoziție permanentă care a fost unanim apreciată de specialiști și de ghidurile turistice publicate în întreaga lume (vă putem pune la dispoziție aceste detalii),
- ar fi lăsat fără adăpost un patrimoniu de excepție (pentru că Muzeul Satului nu dispune de spații suplimentare de depozitare pentru a putea primi și obiectele pe care le gestionează Muzeul Țăranului),
- Muzeul „Antipa” ar primi un spațiu, oricum, inadecvat nevoilor sale,

- un număr imens de persoane care apreciază Muzeul Național al Țăranului Român (nu numai cei care fac parte din elita intelectuală a țării, de la membrii Academiei Române, profesorii universitari, artiștii etc.), precum și publicul obișnuit al muzeului, de la elevi și studenți, până la rezidenții străini în România, inclusiv, diplomații, vor fi extrem de nemulțumite de o asemenea măsură, care va elimina din viața publică a Capitalei un loc de cultură ce are o semnificație aparte pentru cel puțin câteva sute de mii de oameni (nu doar vizitatorii obișnuiți ai muzeului, așadar), care vin la Muzeul Țăranului pentru a lua parte la manifestări culturale dintre cele mai diverse: expoziții temporare, concerte, festivaluri de teatru și film, lansări de carte, conferințe etc.

Stimate Domnule Prim-Ministru,

Vă asigur că poziția pe care o exprim în această scrisoare deschisă este conformă cu cea a întregului personal al Muzeului și că ea va rămâne aceeași, indiferent cine se va afla la conducerea instituției în viitor.

Sper că prin decizia pe care o veți lua, de a nu da curs inițiativei de desființare a Muzeului Național al Țăranului Român, veți dovedi că ascultați vocea rațiunii, respectând dreptul fundamental la cultură al cetățenilor și punând preț pe identitatea culturală a românilor.

Cu deosebit respect,

Dr. Virgil Ștefan NIȚULESCU

Directorul general al Muzeului Național al Țăranului Român

